Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An tSraith Shóisearach, 2022

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

Tíreolaíocht

Comhleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Agus breithniú á dhéanamh ar an scéim mharcála seo, ba cheart aird a bheith ar an méid a leanas:

- Braitheann na sonraí a theastaíonn in aon fhreagra ar an gcomhthéacs agus ar an mbealach ina gcuirtear an cheist, agus ar an líon marcanna a sannadh don fhreagra ar an scrúdpháipéar.
- Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.
- Mar riail ghinearálta, más ann d'amhras faoina bhailí atá aon fhreagra, ní mór do scrúdaitheoirí dul i gcomhairle lena scrúdaitheoir comhairleach sula mbronntar marcanna.
- Níl na moltaí ná na samplaí etc. a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile etc.

Ceist 1

		32 marc
(a)		
(i)	Grianchloichít	3
(ii)	Aolchloch	3
(iii)	Eibhear	3
(b)		
(i)	100,000	3
(ii)	Tionchar amháin ainmnithe agus pointe cur síos bailí amháin tugtha A3 + PB3 = 6 mharc I measc na dtionchar a d'fhéadfaí a lua tá: Cailliúint ioncaim srl.	6
(iii)	Próiseas bailí ainmnithe = 2m 5 Phointe Bailí = 10m Léaráid lipéadaithe (1m sa chás nár cuireadh aon lipéad uirthi) = 2m A2 + PB2 + PB2 + PB2 + PB2 + PB2 + L2 = 14 mharc I measc na bpróiseas a d'fhéadfaí a lua tá: gníomhaíocht reo is coscartha (sioc-chaitheamh), síonscealpadh, srl.	14

Ceist 2

		49 marc
(a)		
(i)	Monarcha ainmnithe Fiú mura ainmnítear monarcha anseo fós féin is féidir marcanna iomlán a bhronnadh air i gcuid (ii).	3
(ii)	Dhá ionchur 2 + 2 Dhá phróiseas 2 + 2 Dhá aschur 2 + 2	4 4 4
(iii)	Tionscal is féidir a lonnú i líon mór áiteanna éagsúla gan bheith nasctha le tosca táirgeachta. ✓ Tionscal ar gá dó a bheith lonnaithe gar d'amhábhair thoirtiúla.	3
(b)		
(i)	Thiar theas	3
(ii)	Dhá chúis míniúcháin @ 7m an ceann Maidir le gach ceann: cúis ainmnithe, pointe míniúcháin bailí amháin tugtha agus tagairt déanta do phíosa fianaise amháin: (C2 + PB3 + F2) + (C2 + PB3 + F2) = 14 mharc I measc na gcúiseanna a d'fhéadfaí a lua tá: Cóngarach do eastáit tithíochta, rochtain ar bhóithre, spás le leathnú srl. Ná glac le háiteanna fiar don mharc fianaise.	14
(c)		
(i)	Cailliúint post Caithfidh an freagra a bheith faoi chailliúint post.	3
(ii)	Ráiteas bailí	3

(iii) Marcáil tuairisceora rangaithe le haghaidh 8 marc

N/B	Mura ndíríonn an freagra ar an gceist in aon chor	0 marc
Dona	Beidh easpa sonraí le sonrú sa cheist chomh maith le gan aon tuiscint léirithe ar an domhandú.	2 mharc
Maith	Beidh roinnt sonraí le sonrú sa cheist ach ní thabharfadh sé cuntas ar conas mar is léir ón gcinneadh go bhfuil cónaí orainn i ndomhan idirnasctha ina bhfuil dlúthbhaint ag gach duine lena chéile.	5 mharc
Sármhaith	Léireofar tuiscint ar dhomhandú agus seans go míneoidh sé go mion gné amháin nó go leor gnéithe inar léir ón gcinneadh go bhfuil cónaí orainn i ndomhan domhandaithe. Ní gá freagra foirfe a thabhairt chun 8 marc a fháil. Má tá sé forbartha go maith is féidir le haon chúis amháin marcanna iomlán a fháil m.sh. iompar, an t-idirlíon srl. Ní gá an dá rud a bheith i gceist	8 marc

Ní ceart ach na marcanna liostaithe sa tábla a bhronnadh (0 nó 2 nó 5 nó 8).

Agus marc á roghnú agat léigh an freagra agus déan cinneadh ansin maidir le cad é an tuairisceoir is fearr a oireann dó. Bronn an marc a bhaineann leis an tuairisceoir sin.

Ceist 3

		44 mharc
(a)		
(i)	Is fiú 2m gach freagra Ceann tíre — 2 (tugtha sa cheist) Staca farraige — **3** Trá — **1** Aill — **5** Cuan — **4**	 2 2 2 2
(ii)	Cúis amháin ainmnithe agus pointe cur síos bailí amháin tugtha A3 + PB3 = 6 mharc I measc na gcúiseanna a d'fhéadfaí a lua tá: Gar do thrá, radharcanna áille ann	6
(iii)	Ceithre phointe míniúcháin atá bailí PB3 + PB2 + PB2 + PB2 = 9 marc Is féidir léaráid lipéadaithe ábhartha a áireamh mar PB amháin nó í a chur le chéile le heolas sa fhreagra scríofa chun pointe bailí iomlán amháin a dhéanamh.	9
(b)		
(i)	Maidir le gach ceann de na ceithre nithe: Léiriú = 1m Lipéad = 1m Murar léiríodh an ní i gceart is ceadmhach an marc lipéadaithe a bhronnadh, ní foláir cruinneas measartha a bheith le sonrú chun an marc léirithe a bhronnadh Mura bhfuil an ní léirithe, ná bronn an marc lipéadaithe. Má tá sé léirithe ach gan é a bheith lipéadaithe i slí ar bith ní féidir an marc léirithe a bhronnadh.	8
(ii)	4.5 km	5
(iii)	Dhá fheidhm bhailí ainmnithe @ 2m an ceann, dhá phíosa fianaise bailí ar an bhfeidhm ainmnithe @ 2m an ceann. Mar shampla: Cosaint (A2) - caisleán (F2) Áineas (A2) - galfchúrsa (F2) Modh iompair (A2) - stáisiún traenach (F2) Oideachas (A2) - scoil (F2) srl. Mura dtugtar ach feidhm bhailí is féidir 2 mharc a bhronnadh. Má tá an fheidhm ainmnithe i gceart ach má thugtar fianaise mhícheart bronn 2m le haghaidh an ainmnithe agus bronn 0m le haghaidh fianaise.	8

	Tá sé ceart go leor glacadh leis má thugtar tagairt eangaí mar fhianaise 4 fhigiúr nó 6 fhigiúr Más fianaise amháin a thugtar agus gan aon fheidhm tugtha leis ní foláir 0m a bhronnadh sa chás sin.	

Ceist 4

		38 marc
(a)		
(i)	Bréagach	3
(ii)	Bréagach	3
(iii)	Fíor	3
(iv)	Bréagach	3
(b)		
(i)	Éire	3
(ii)	($SAM) 1,238 Níl gá aonad a thabhairt	3
(iii)	25.6 (in aghaidh an 1,000) Ní gá an t-aonad in aghaidh an 1,000 a thabhairt chun marcanna iomlána a fháil.	5
(c)		
(i)	130	3
(ii)	Cabhair forbartha	3
(iii)	4 phointe bailí @ PB3 + PB2 + PB2 + PB2 = 9 marc Má fhreagraítear an dá cheann, déan an dá cheann a mharcáil agus bronn ar an gceann is airde ansin.	9

Ceist 5

		33 mharc
(a)		
(i)	Gach téarma curtha isteach i gceart @ 2m an ceann Tá an t-ord mar seo a leanas: Húmas = tugtha sa cheist **Barrithir** = 2m **Fo-ithir** = 2m **Buncharraig** = 2m	6
(ii)	Cineál ithreach bailí ainmnithe. I measc na samplaí a d'fhéadfaí a lua tá: Ithir dhonn, gléireach, podsal srl.	3
(b)		
(i)	Buaircíneach	3
(ii)	Feirmeoireacht / barra a fhás / iascaireacht / srl.	3
(iii)	Tagairt do thírdhreach fisiciúil agus trí phointe míniúcháin bailí faoi conas mar a théann tagairt do thírdhreach fisiciúil i bhfeidhm ar ghníomhaíochtaí geilleagracha príomhúla T3 + PB2 + PB2 + PB2 I measc na dtagairt don tírdhreach fisiciúil a d'fhéadfaí a lua tá: Talamh cothrom, abhainn in aice láimhe, airde íseal, srl. **Ní** gá fianaise ón léarscáil/grianghraf sa fhreagra seo chun marcanna iomlána a fháil. Ní gá an ghníomhaíocht a ainmniú chun marcanna iomlána a fháil.	9
(iv)	Tionchar ainmnithe agus trí phointe míniúcháin bailí A3 + PB2 + PB2 + PB2 = 9 marc I measc na dtionchar a d'fhéadfaí a lua tá: Athrú aeráide, méadú ar CO_2, gnáthóga ainmhithe a scrios srl. Is féidir sampla a chur le píosa míniúcháin chun pointe bailí a bhronnadh.	9

Ceist 6

		32 marc
(a)		
(i)	70 (%)	3
(ii)	Gual Móin	3 3
(iii)	Míniú iomlán 4 mharc Páirtmhíniú le haghaidh 2 mharc	4
(b)		
(i)	25,000	3
(ii)	7 km2	4
(iii)	S 223/4, 698/9 Sa chás nach luaitear foroinn bronn 2m	4
(iv)	Argóint ainmnithe agus trí phointe míniúcháin bailí Arg2 + PB2 + PB2 + PB2 = 8 marc I measc na samplaí i bhfabhar a d'fhéadfaí a lua tá: Soláthraíonn sé poist, fuinneamh glan srl. I measc na samplaí ina choinne a d'fhéadfaí a lua tá: amharcthruailliú, cur isteach ar an bhfiadhúlra áitiúil srl.	8

Ceist 7

		27 marc
(a)		
(i)	Cúrsa íochtair	3
(ii)	Gné amháin baillí ainmnithe. Glac le lúb, lúbloch, leibhé, tuilemhá.	3
(iii)	Dhá chúis mínithe @ 6m an ceann I gcás gach cúise: Cúis ainmnithe agus trí phointe míniúcháin bailí tugtha (C2 + PB2 + PB2) + (C2 + PB2 + PB2) = 12 mharc I measc samplaí de na gcúiseanna a d'fhéadfaí a lua tá: Pointe droicheadaithe, modhanna iompair, óltar uisce aisti srl.	12
(b)		
(i)	Ainm baile nó cathrach	3
(ii)	Éifeacht dhiúltach ainmnithe agus dhá phointe míniúcháin bailí tugtha A2 + PB2 + PB2 = 6 mharc I measc na samplaí a d'fhéadfaí a lua tá: Meath uirbeach, sraoilleáil uirbeach, plódú tráchta srl. Mura ainmnítear baile ar bith i (i) nó aon áit i (ii) ní ceadmhach ach marcanna ainmnithe a bhronnadh.	6

Ceist 8

		49 marc
(a)		
(i)	Pláta na hEoráise	3
(ii)	Screamh	3
(iii)	Dhá phláta bailí ainmnithe @ 6 mharc	6
(iv)	Dhá thírghné bhailí @ 3m an ceann Mar shampla, bolcán, droim lár-aigéin, crith talún srl.	6
(b)		
(i)	Sliabhraon bailí lasmuigh d'Éirinn I measc na samplaí a d'fhéadfaí a lua tá: Na hAlpa, Na hAindéis, na Sléibhte Pennine srl.	3
(ii)	Gach ní léirithe i gceart agus lipéadaithe ar léaráid le haghaidh 8m san iomlán Léiriú = 1m Lipéadaithe = 1m	8
(c)		
(i)	Trí ní tarraingthe i gceart ar an gcairt @ 2/1/0 marc	6
(ii)	9.1	3
(iii)	Seismeagraf / seisiméadar	3
(iv)	Bealach chun an tionchar ainmnithe a laghdú agus dhá phointe bailí A3 + PB3 + PB2 = 8 marc I measc na samplaí a d'fhéadfaí a lua tá: Maolairí turrainge sa dúshraith, ábhair tógála tine-dhíonach a úsáid srl.	8

Ceist 9

		56 marc
(a)		
(i)	Gach íomhá lipéadaithe i gceart @ 3m an ceann Eite ghaoithe/aimsire = **C** Taifeadán Campbell-Stokes = **B** Méadar báistí = **D** Ainéimiméadar = **A**	12
(ii)	Bréagach	3
(iii)	Cúis ainmnithe Dhá phointe míniúchán bailí C2 + PB2 + PB2 = 6 mharc I measc na gcúiseanna a d'fhéadfaí a lua tá: Gnáthghaoth aniar aneas, in aice leis an aigéan, tírdhreach sléibhtiúil srl.	6
(b)		
(i)	185-240 km san uair (Má tá an uimhir i gceart ach gan aon aonad luaite leis bronn 1m sa chás sin)	3
(ii)	Siar	3
(iii)	Aon tarlú aimsire atá bailí	3
(iv)	Trí iarmhairt liostaithe @ 3m an ceann I measc iarmhairtí tarlaithe shuntasaigh a d'fhéadfaí a lua tá: Bhí na bóithre dúnta / b'éigean do scoileanna múineadh a dhéanamh go cianda / Gortaíodh daoine / tharla gearradh cumhachta srl.	9
(c)		
(i)	Gach toisc bhrú ciorclaithe le haghaidh 3m an ceann Deiseanna fostaíochta — Siopaí agus seirbhísí in aice láimhe — **Géarleanúint** (ciorclaithe) **Dífhostaíocht** (ciorclaithe) — **Gorta** (ciorclaithe) — Scoileanna maithe	9
(ii)	Tionchar amháin ainmnithe agus trí phointe plé bailí A2 + PB2 + PB2 + PB2 = 8 marc I measc na dtionchar a d'fhéadfaí a lua tá: Talamh feirme tréigthe, imirce daoine oilte, dúnadh siopaí srl.	8

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an gnáthráta a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna don scrúdú. Ba chóir freisin an marc bónais sin **a shlánú síos**.

Tábla 360 @ 10%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 360 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 10% gnáthráta an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthráta i gcás 270 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
271 - 273	26
274 - 276	25
277 - 280	24
281 - 283	23
284 - 286	22
287 - 290	21
291 - 293	20
294 - 296	19
297 - 300	18
301 - 303	17
304 - 306	16
307 - 310	15
311 - 313	14
314 - 316	13

Bunmharc	Marc Bónais
317 - 320	12
321 - 323	11
324 - 326	10
327 - 330	9
331 - 333	8
334 - 336	7
337 - 340	6
341 - 343	5
344 - 346	4
347 - 350	3
351 - 353	2
354 - 356	1
357 - 360	0